

عشر وصايا للوقاية من وباء كورونا

[باللغة الشيشانية]

**КОРОНАВИРУС УЪНАХ МУХА ЛАРДАЛА
ДЕЗА – ИТТ ХЪЕХАР**

إعداد: عبد الرزاق بن عبد المجسن البدر

Кечдинарг: Абду ар-Раззакъ бин Іабдул Мухъсин
ал-Бадр

ترجمة: فاروق بن تربال

Гочдинарг: Турпалан кІант Фарукъ

www.Islamannur.org

2020шо

~ 1 ~

Къинхетамечу а, Къинхетамбечу а АллахІан цІарца!

ДЕШАХЪАЛХЕ

Хастам бу АллахІана, гаттонехъ волчо Шега дехча
жоп луш волчу, баланехъ волчо Шега кхайкхича
гЮ деш волчу, гІайгІанех хъалхавоккхуш волчу,
сингаттамаш дІаайбеш волчу, Ша хъехорца а бен
дегнаш денлуш воцчу, Шен пурбанца а бен цхъа а
хІума хуьлуш воцчу, Шен къинхетамца а бен
баланех кІелхъарвалалуш воцчу, Шен Іуналица а
бен цхъа а хІума лардалур доцчу, Цо аьтто барца а
бен сатуьйсйле кхачалур воцчу, Цунна муьтІахъ
хиларца а бен ирсе кхачалур воцчу!

Ас тоьшалла до, АллахІ воцург, кхин Дела
цахиларца, Ша цхъаь волу, Шеца накъост воцуш,
Іаламийн Дела Ша волу, хъалхарчийн а,
тІехъарчийн а Дела Ша волу, стигалш а, латта а
Шен Іуналица латтош волу.

Ас юха а тоьшалла до, Мухъаммад Цуьнан лай а,
элча а хиларца, къеггина Жайна а, нийса некъ а
бохъуш Цо ваийтина волу.

АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна а,
цунна тІаьхьабаьзначарна а, цуьнан берриге
асхьабашна а!

Цул тІаьхьа:

ХІорш пайден хьехарш ду. Ас дагадохкуьйту уьш
хІокху деношкахь, «коронавирус» цІе йолу Іаьржа
ун бахьанехь, нахехь лаьтташ кхерам хиларна.

Сийлахьчу АллахІе доьху вай: вайгара а, иштта,
миччахь беллахь а, массо бусалба нахера а массо
тайпана зен а, бала а, сингаттам а дІабаккхар, вай
массо а бохамах а, халонах а, гІайгІанах а
хьалхадахар, вай дерриге а лардар Шен дика лайш
Ша ларбечуьнца. И кхочуш далун верг а, оцу тІехь
ницкъ кхочун берг а И цхьа АллахІ ву-кха.

1. БАЛА БОССАЛЕ ХЪАЛХА АЛА ДЕЗАРГ

Гусман ибн Гаффана (АллахI реза хуьлда цунна) дийцина, АллахIан элчано (АллахIера салават а, салам а хуьлда цунна) элира аьлла: «АллахIан цIарца, Шен цIарца гIо лехча, лаьттахь а, стигалахь а долчу цхьана а хIумано зен ца деш волчу, ткъа И – Хезашверг, Хуушверг ву. (И доIа сарахь) кхузза дешначунна цIеххьана цамгар кхетар яц - иза Iуьйренга валлалц, ткъа и (доIа) Iуьйранна кхузза дешначунна цIеххьана цамгар кхетар яц - иза суьйренга валлалц» (Абу Дауда а, кхечара а дийцина и хьадис).

«БисмиллáхIиллазI лá йадурру маIасмихIí шайъун фил-арди, ва лá фиссамáи ва хIувас-самIул-IалIм»

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ.

2. ХІАРА ДЕШНАШ АЛССАМ БАХА ДЕЗА: «КХИН ДЕЛА ВАЦ, ХЬО ВОЦУРГ, ТІЕХЦІЕНА ВУ ХЬО. БОККЪАЛЛА А, ЗУЛАМХОЙХ ХИЛИ-КХ СО».

Сийлахьчу АллахІа аьлла: «[ХІай, Пайхамар!] Черан кийрахь хилла стаг [Юнус-пайхамар а хьахаве ахь], оьгІазлонца дІа а вахана, Тхо шеца ларор дац мьѳттина хилла волу. Боданашкара [Черан кийрара] схьа кхайкхира иза: «Дела вац-кха, Хьо воцург! БоккЪалла а, тІехцІена ву-кха Хьо! Зуламхойх хили-кх со». Ткъа Оха, цуьнан доІанна жоп а делла, гІайгІанах кІелхьарваьккхира иза. Иштга кІелхьарбоху Оха муьманаш» («ал-Анбийаъ»: 87-88).

Ибн Касира (АллахІа кьинхетам бойла цуьнах) Сийлахьчу АллахІан «Иштга кІелхьарбоху Оха муьманаш» бохучу дешнашна кхетам луш аьлла: «Нагахь халонашкахь болчу хенахь цара Тхьогга кхайкхахь, доггах тхьогга бирзина а болуш, къаьсттина шаьш баланехь болчу хенахь цара Тхьогга оцу доІанца дехахь».

Цул тІаьхьа хьадис далийна цо, Пайхамара (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) элира

аьлла: «Черан кийрахъ хиллачу (Юнуса) дина доӀа ду, ша чӀеран кийрахъ волчу хенахъ цо дина долу: «Кхин дела вац, Хьо воцург, тӀехцӀена ву Хьо! Зуламхойх хили-кх со». Цхъана а хӀуманна цкъа а и доӀа дийр ма дац стага, АллахӀа, шеко а йоцуш, цунна жоп лур долуш бен» (Ахьмада а, ат-Тирмизис а далийна и хьадис).

«ЛаилахӀа илла анта субхьанака инни кунту миназ-золимийна».

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ.

ГПараваьллачу Јеламстага ибн ал-Къаййима (АллахӀа кьинхетам бойла цуьнах) «ал-Фаваид» цӀе йолчу жайнахъ аьлла: «Дуьненан баланаш дӀаайбеш цхъа а бахъана ма дац АллахӀ цхъаьварал чӀоӀа. Цундела ду-кха халонашкахъ деш долу доӀанаш шайна юкъахъ Дела цхъаьваран мукӀарло долуш. Черан кийрахъ хиллачу (Юнуса) дина доӀа а ду-кха - баланехъ волчу цхъаммо а дийр ма дац и доӀа, АллахӀа иза оцу баланах хьалхавоккхуш бен, оцу доӀина юкъахъ долу АллахӀ цхъаьваран дешнаш бахъана долуш. Ткъа (адамаш) широко

санна даккхийрачу баланашка дуьгуш цхьа а
хIума дац, иштта цуьнах кIелхьарвоккхуш а
дац, Дела цхьаъвар бен. И ю массо а са чохь
долчу хIуманийн лочкьийла а, гIап а, орца а,
кIелхьарволийла а. Гю – цхьана АллахIера
ду!».

3. БАЛАНИЙН ХАЛОНЕХ ЛАРВАР ДЕХА ДЕЗА

Абу Хурайрас (АллахИ реза хуьлда цунна) дийцина: «АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) даим а **АллахІе ша ларвар доьхура баланийн халонех а, дакъазлоне кхачарх а, вочу кхелах а, мостагІийн кхардамах а**» (Бухарис дийцина и хьадис).

Абу Хурайрас (АллахИ реза хуьлда цунна) дийцина, Пайхамара (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) элира аьлла: «АллахІе шаьш лардар деха **баланийн халонех а, дакъазлоне кхачарх а, вочу кхелах а, мостагІийн кхардамах а**» (Бухарис дийцина и хьадис).

4. ХИУСАМЕРА АРАВОЛУШ ДОИА ДАН ДЕЗА

Анас ибн Малика (АллахІ реза хуылда цунна) дийцина, Пайхамара (АллахІера салават а, салам а хуылда цунна) элира аьлла: «(Шен цІера ша араволучу хенахь хІара дешнаш) аьллачу стаге: **«АллахІан цІарца! АллахІана те болх буьллу ас. АллахІ воцчу цхьанггахь я ницкъ а бац, я гІора а дац»** – (хІара дешнаш аьллачу стаге) олу: «Нийсачу новкъа а вуьгур ву хьо, хьалха а ваьккхина хьо, лар а вина хьо». Ткъа шайтІа а гена долу цуьнах».

Цхьана шайтІано олу вукхуьнга: «Стаге хьайна луург муха дойтур дара ахь – нийсачу новкъа а нисвина волчу, кІелхьарваьккхина а волчу, ларвина а волчу» (Абу Дауда дийцина хІара хьадис).

«БисмиллахІи, таваккалту ІалаллахІи, валá хьавла валá къуввата илла биллахІ».

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

5. ГУЪЙРАННА А, СУЪЙРАННА А АЛЛАХІЕ МАРШО ЕХА ЕЗА

ІабдулахІ ибн Іумара (АллахІ реза хуълда цаършинна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуълда цунна) Іуъйранна а, суъйранна а, юкбахъ а ца дубтуш, даим а доьшуш дара хІара доІанаш: **«Я, АллахІ! Ас гечдар а, маршо а йоъху Хьоьга дубненахъ а, эхартахъ а. Я, АллахІ! Ас могошала а, маршо а йоъху Хьога сайн динна а, сайн дубненна а, сайн доьзална а, сайн даьхнина а. Я, АллахІ! Сан сакхташ хуълде Ахъ, сан кхерамех кхерам дІабаккха Ахъ. Я, АллахІ! Ларве Ахъ со сайна хьалхахула а, тІехьахула а, аьтто агІорхула а, аьрру агІорхула а. Я, АллахІ! Хьан Воккхаллица ларло со сайна бухахула тешнабехк барах!»** (Ахьмада а, кхечара а дийцина хІара хьадис).

«АллохІумма инні асьалукал-Іафва валІафийата фиддунйá вал-áхирахІ, аллохІумма инні асьалукал-Іафва валІафийата фі дині ва дунйáйа, ва ахІлі, ва мáлі. АллохІуммастур Іавраті, ва áмин равлáті, аллохІуммахъфазні мин байни йадаййа, ва мин халфі, ва Іан йамині, ва Іан

шимáли, ва мин фавкъи, ва алузу билазаматика ан угтáла мин тахъти».

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ
وَالْعَافِيَةَ: فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي، وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي،
اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ
فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي.

6. ДУКХА А ДОІАНАШ ДАН ДЕЗА

Ибн Іумара (АллахІ реза хуьлда цаьршинна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) элира аьлла: «Шух доІа даран неІ шена схьайилиначунна кьинхетаман неІарш схьайиллина. Ткъа АллахІе цхьа а хІума дехна ма дац, вуьшта аьлча: цунна уггаре а дукха дезаш долу хІума – маршо ехарал а».

АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) аьлла: «ДоІано пайда бо (стигалара) боьссинчу (баланна) а, боссазаболчунна а. Цундела, хІай, АллахІан лайш, доІанаш де» (Тирмизис а, кхечара а дийцина хІара хьадис).

7. УН ДАЪРЖИНЧУ МЕТТИГАШКАХУЛА ЛЕЛАРХ ЛАРВАЛА ВЕЗА

ІабдулахІ ибн Іамира (АллахІ реза хуылда цаършинна) дийцина: «Цкъа Іумар (АллахІ реза хуылда цунна) Шема ваха ваъллера, ткъа СаргІ олучу меттиге дІакхаъчначу хенахъ хаам кхечира цуьнга, Шемахъ ун даържина аьлла. ХІетахъ Іабдур Рахъман ибн Іавфа довзийтира цунна, АлахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуылда цунна) аьлла хилар: **«Нагахъ цхъана махкахъ (ун) даържина аьлла шайна хазахъ, оцу махка ма гІо. Нагахъ шаьш Іаш-дехаш долчу махкахъ (ун) даржахъ, цуьнах довда а гІортій, цигара ара ма довлийла шу».**

Абу ХІурайрас (АллахІ реза хуылда цунна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуылда цунна) элира аьлла: **«Цомгашниг могошчунна тІевало йиш яц»** (и ши хъадис Бухарис а, Муслима а дийцина).

8. НИЦКЪ МА-КХОЧЧУ ДИКАНАШ ДАН ДЕЗА, САГІАНАШ ДАХА ДЕЗА

Анаса (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) элира аьлла: «Диканаш даро - баланех а, бохамех а, хІаллакьхиларх а ларво. Дуьненчоьхь диканаш деш берш – эхартахь диканаш хир бу» (Хьакима дийцина хІара хьадис).

Ибн ал-Къаййима (АллахІа кьинхетам бойла цуьнах) аьлла: «Цамгарна уггаре а чІогІачу дарбанех ду - (нахана) дика дар а, пайда бар а, Дела хьахор а, доІа дар а, Далла хьастадалар а, доггах АллахІе дехар а, тоба дар а. Оцу дагардинчу бахьанаша сел Іаткъам бо цамгарш дІаяхарца а, дарба дарца а молханашачул а чІогІа. Делахь а, и кхочуш хилар доьзна ду (адаман) са мел кийча ду хьаьжна а, цо и мел барамехь къобалдина хьаьжна а, (адаман) оцу балхах а, цуьнан пайде хиларх а дог мел тешна ду хьаьжна а» (Задул-маІад).

9. БУСА ГІАЪТТИНА ЛАМАЗАШ ДАН ДЕЗА

Билала (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина, АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) элира аьлла: **«Буйсанах (цхьа дакъа ламазашкахъ а, Ибадатехъ а) дендеш хила, хІунда аьлча иза – шул хьалха хиллачу дикачу нехан некъ бу. Буйса ламазашкахъ денъяр – АллахІана гІуллакх дар ду, кьинойх ларвеш ду, вонаш дІадохуш ду, дегІера цамгар эккхош ду»** (Тирмизис а, кхечара а дийцина хІара хьадис).

10. ПХЪЕГІАШ ТІЕ ХІУМА ТОХА А ЕЗА, МЕРГ ЧОХЪ ЙОЛУ ХІУМАНАШ ДІАКЪОВЛА А ЕЗА

Жабир ибн ІабдуллахІа (АллахІ реза хуьлда цаьршинна) дийицина, АллахІан элчано (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) элира аьлла: «Тіе хІума а тохий, пхъегІаш дІакъовла, кит дІадехка, хІунда аьлча шарахъ цхъа буьйса ю, (лаьтга тіе) Іаьржа ун дуссуш. Цхъа а дІакъовлаза пхъегІа ца юьссу я дІакъовлаза кит ца дуьссу и (ун) чудаланза» (Муслим).

Ибн ал-Къаййима (АллахІа кьинхетам бойла цуьнах) аьлла: «Іза лобрийн Іилманаш а, церан хаарш а тІекхуьур долуш хІума дац» (ЗадулмаІад).

* * *

Чаккхенехъ билгалдо вай: хІора бусалбанна тІехъ ду шен болх АллахІан кара дІабалар, Цуьнан кьинхетаме са а туйсуш, Цуьнан комаьршалле дог а дохуш, болх Цунна тІе а буьллуш. Ткьа массо а хІума, массо а гІуллакх Цуьнан карахъ ду, Цуьнан Іуналлехъ а, Цо лелош а, Цо урхалла деш а ду.

Шена тІебуьссуш болу баланаш тІеэцарна тІехъ кьахьега а деза - собаре хиларца а, АллахІера ял хиларе сатесна хиларца а. ХІунда аьлча АллахІа ваІда йина собарехиллачунна а, АллахІера ял хиларе сатуьйсучунна а боккха мел а, йоккха ял а лур ю аьлла. Сийлахьчу АллахІа боху: **«Боккьалла а, собарехиллачарна шайн ял юьззина дІалур ю, цхьа чот йоцуш»** («аз-Зумар»: 10).

Іайшата (АллахІ реза хуьлда цунна) дийцина, ша цкьа Пайхамаре (АллахІера салават а, салам а хуьлда цунна) хаьттира аьлла Іаьржачу уьнах дерг, ткьа цо жоп делира: **«Іза - АллахІа (дуьненчохъ) Шена лиьначарна тІедоуьйтуш Іазап ду, ткьа муьманашна кьинхетам бина иза АллахІа. Муьлхха а и ун хьакхаделла волу лай (я Муьлхха а и ун хьакьаделлачохъ волу лай), нагахъ иза ша волчу меттигехъ собаре а**

**хилла сацахь, АллахІа яздиннарғ бен шена хир
доцийла хиъна а волуш, цунна, билггал,
шахІидана хуьлуш йоллу ял хир ю» (Бухарис
далийна хІара хъадис).**

АллахІе доьху ас, вайн массеран а аьтто бар а,
вайна массарна а гІодар а - Шена езаш йолу а, Ша
реза волу а дика Іамалш ян а, хаза дош ала а.
Боккъалла а, И ву - бакъдерг эриг а, нийсачу
новкъа нисдийриг а.

Берриге а хастам цхъана АллахІана бу!

АллахІера салават а, салам а хуьлда вайн
Пайхамарна Мухъаммадна а, цунна
тІаьхъабаьзначарна а, цуьнан асхъабашна а!